

[REDACTED]

Recherchemaatregelen   Aanhouden verdachten in panden door BRATRA-personeel (overname door RMA), verder door AE/Bravo eenheden en overige. Locatie van de arrestanten: CHB.

Extern
Afhandeling arrestanten   Conform detachement aan CHB
Verzorging   Bij aanvang dienst wordt een lunchpakket verstrekt.
Ctc Justitie   [REDACTED]
Ctc Gemeente   [REDACTED]
Ctc GVB   [REDACTED]

[REDACTED]

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	4
1. Toestand	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Beleidsuitgangspunten & tolerantiegrenzen	5
1.3 Feitelijke situatie	6
<hr/>	
2 Doelstelling en opdrachten	8
2.1 Doelstelling politieoptreden	8
2.2 Opdrachten Chefs en Commandanten	8
3 Uitvoering	12
3.1 Tactiek optreden	12
3.2 Vorderingen	12
3.3 Geweldsrapportage	13
3.4 Aanhouden verdachten en afhandeling arrestanten	13
4 Verzorging & middelen	15
4.1 Kledingvoorschriften	15
4.2 Verzorging	15
4.3 Middelen	15
5 Bevelvoering & verbindingen	16
5.1 Organogram SGBO	16
5.2 Detachement en tijdsindeling personeel	16
5.3 (Doorlopend) Journaal	16
5.4 Verbindingschema	17
5.5 Telefoonlijst	19
Bijlagen	21
Procesverbaal van vordering	21
Beleids- en tolerantiegrenzen	23
Relevante wetsartikelen	29
Aanvullende beleidslijnen (concept)	33

1. Toestand

1.1 Algemeen

Op dinsdag 09 november 2010 wordt een aantal gekraakte panden in de regio Amsterdam-Amstelland door de politie door middel van grootschalig bijzonder optreden ontruimd.

Op de dag voorafgaand aan de ontruiming zal de gemeente de buurten waarin de ontruiming plaatsvindt op de hoogte stellen door middel van het verspreiden van een bewonersbrief met daarin de nodige informatie.

De beslissing om, in afwijking van het normale beleid bij ontruimingsrondes, de datum van de ronde en de te ontruimen panden bekend te maken heeft te maken met de huidige rechtspraak op dit terrein, met name het Amsterdamse vonnis in kort geding van 22 oktober 2010 ten aanzien van de Passeerdersgracht 23-25, waarbij de rechter heeft gezegd ervan uit te gaan dat de officier van justitie een voorgenomen ontruiming aan de bewoners kenbaar maakt. De driehoek meent dat aan deze eis op deze wijze, in samenhang met eerdere media-aandacht voor het voornemen van de driehoek om alle kraakpanden in Amsterdam te ontruimen, voldoende tegemoet wordt gekomen. De driehoek zal de zich ontwikkelende jurisprudentie op dit vlak nauwlettend volgen en sluit eventuele wijzigingen in toekomstig beleid niet uit.

De definitieve volgorde van en het aantal te ontruimen panden worden op de dag van de ontruiming vastgesteld door de CoHa en is afhankelijk van de dan geldende omstandigheden. Een eerste volgorde van te ontruimen is op de dag van de operationele staf van donderdag 04 november 2010 vastgesteld door de CoHa op basis van de voorverkenning.

1.2 Beleidsuitgangspunten & tolerantiegrenzen

Het Amsterdamse beleid van de kraakdriehoek is om niet te ontruimen voor leegstand. Verder gelden de standaard Beleids- en Tolerantiegrenzen, mogen er geen ordeverstoringen en/of vernielingen plaatsvinden en worden geen blokkades toegestaan.

Een aanvulling op deze standaardregels zijn onderstaande korte tolerantiegrenzen.

1. In geval van Black Block demonstranten wordt er uitsluitend door de ME opgetreden, dit in plaats van inzet door platte pet
2. In geval van vuurwerk wordt ook uitsluitend ME ingezet en geen platte pet.
3. Bij meer dan incidenteel vuurwerk gericht op mens of dier wordt opgetreden.

Per 1 oktober 2010 is de wet Kraken en leegstand (hierna: kraakwet) van kracht. Deze nieuwe wet heeft gevolgen voor het beleid van Amsterdam op het gebied van ontruiming van kraakpanden. Door de nieuwe wet is kraken als misdrijf strafbaar gesteld en is de strafbaarheid niet meer afhankelijk van de duur van de leegstand. De gevangenisstraffen kunnen worden verhoogd indien er twee of meer verenigde personen het misdrijf plegen. Tevens kunnen deze straffen verder oplopen als de groep geweld gebruikt. Daarnaast biedt de wet een expliciete grondslag voor het ontruimen van gekraakte panden.

Met de inwerkingtreding van de wet Kraken en leegstand geldt er een algemeen kraakverbod. Kraken is in de artikelen 138 en 138 a Sr strafbaar gesteld en overtreding vormt een misdrijf.

Artikel 138 Sr behelst de situatie dat een woning of besloten erf nog bij een ander in gebruik is; in artikel 138 a Sr is het gebruik van de woning of het gebouw door de rechthebbende beëindigd. Indien de Officier van Justitie van mening is dat 138 danwel 138 a Sr overtreden is, geeft het OM opdracht tot aanhouding van verdachten. Artikel 551 a Sv geeft de politie en het OM de bevoegdheid om het betreffende pand ook daadwerkelijk te ontruimen. Als de eigenaar danwel de krakers niet eens is/zijn met de beslissing van de OvJ, kan een Kort Geding aangespannen worden. Ook kan een artikel 12 procedure gestart worden bij het Hof. Per geval zal worden beoordeeld of gewacht wordt op de uitspraak.

Vanzelfsprekend zal ook in Amsterdam de wet worden uitgevoerd. De bedoeling van de wet is om eigendom en gebruik van onroerend goed effectief te beschermen. Met deze wet kunnen veel kraakacties gemakkelijker worden opgelost.

De wet kent geen overgangsrecht. Dit betekent dat per 1 oktober 2010 alle gekraakte panden strafrechtelijk ontruimd kunnen worden en de krakers kunnen worden aangehouden.

1.3 Feitelijke situatie

Hieronder wordt de feitelijke situatie van de politie, het optreden en de organisatie omschreven.

1.3.1 Organisatie structuur politie

De organisatie voor de ontruiming is ingericht op basis van het "Grootschalig en Bijzonder Optreden" (het knoppenmodel GBO). Er is sprake van een GBO-structuur onder leiding en verantwoordelijkheid van een Algemeen Commandant (AC). Direct ondergeschikt aan de Algemeen Commandant zijn de Chef Ordehandhaving (COHA), de Chef Informatie (CHIN), de Chef Opsporing (COPS) en de Chef Ondersteuning (CHON). De operationele eenheden zijn te vinden onder §5.2 van dit draaiboek.

1.3.2 Communicatie

Het bureau Communicatie van de RPAA is verantwoordelijk voor de in- en externe voorlichting. Bij poging tot interview dient te worden verwezen naar de ter plaatse aanwezige medewerkers van dit bureau. Journalisten met een Landelijke Politie Perskaart hebben in principe toegang tot het actiegebied.

1.3.3 Openbaar vervoer

Voor maatregelen met betrekking tot het openbaar vervoer kan contact worden opgenomen met de afdeling Tijdelijke Verkeersmaatregelen van het GVB.

2 Doelstelling en opdrachten

2.1 Doelstelling politieoptreden

- Het ontruimen van de genoemde panden en deze direct overdragen aan de eigenaren en/of rechthebbenden, die tot onmiddellijke ingebruikneming/sloop over zullen gaan.
- Het aanhouden van personen die zich in de te ontruimen panden bevinden en die niet voldoen aan het bevel/vordering om het pand te verlaten, dan wel worden verdacht van andere strafbare feiten.
- Het voorkomen en beëindigen van ordeverstoringen, vernielingen en blokkades.
- Het aanhouden van personen die worden verdacht van ordeverstoringen.

2.2 Opdrachten Chefs en Commandanten

2.2.1 Algemeen Commandant

Uitgangspunt is dat de Algemeen Commandant (AC) zorgdraagt voor de preparatie op een grootschalig optreden. Daarnaast is de Algemeen Commandant (binnen de hem gegeven kaders) verantwoordelijk voor:

- Het inrichten ("het indrukken van de specifieke knoppen"), het beheer en de aansturing van het GBO;
- Het definiëren van de te voeren strategie en de uitgangspunten voor het betreffende optreden en op basis daarvan formuleren van de te behalen resultaten;
- Het zorgdragen voor de evaluatie, met het doel resultaatverantwoording en leren en verbeteren van het GBO;
- Het informeren van de korpsleiding.

2.2.2 Chef Informatie

De Chef Informatie (CHIN) is verantwoordelijk voor het, gedurende de voorbereiding en de uitvoering van het GBO, tijdig, actueel en volledig informeren van de GBO organisatie op functioneel niveau ten aanzien van alle voor het optreden (mogelijk) relevante aangelegenheden en de hieruit voortvloeiende mogelijke risico's en dreigingen. Onder de Chef Informatie valt ook de luchtwaarneming. Hij zorgt tijdens het optreden voor de aansturing van de Teleheli.

Commandant verkenning

De verkenningseenheid is verantwoordelijk om voor, tijdens en na grootschalige bijzondere optredens observaties te verrichten en informatie te verzamelen teneinde bewegingen van mogelijke ordeverstoorers vroegtijdig te signaleren en deze gegevens vervolgens door te spelen naar de Chef Informatie, ten behoeve van de staf GBO.

Opdracht Informatiecoördinator Ordehandhaving

De Informatiecoördinator Openbare Orde is de voorpost van de Chef Informatie en staat in de uitvoering van zijn werkzaamheden de Chef Ordehandhaving bij. Hij is belast met de invoer van de binnengekomen informatie van beide taakvelden in het doorlopend journaal.

Opdracht Informatiecoördinator Opsporing

De Informatiecoördinator is de voorpost van de Chef Informatie en staat in de uitvoering van zijn werkzaamheden Chef Opsporing bij. Hij is belast met de invoer van de binnengekomen informatie van de drie taakvelden in het doorlopend journaal.

Opdracht Coördinator Backoffice (IAC)

De Informatiecoördinator Backoffice ressorteert rechtstreeks onder de Chef Informatie. Hij stuurt het reguliere proces van het Informatie Actie Centrum aan, als backoffice in het GBO. Verdere beschrijving van deze functie en dit proces wordt, gelet op het feit dat het een regulier proces betreft, achterwege gelaten.

Opdracht Informatiecoördinator UCK

Coördineert deelactiviteiten van het informatieproces.

2.2.3 Chef Ordehandhaving

De Chef Ordehandhaving (COHA) is in het kader van het veilig, ongestoord en ordelijk laten verlopen van een evenement/crisis verantwoordelijk voor het voorkomen van ordeverstoringen en het daadwerkelijk handhaven van de openbare orde. In een multidisciplinair optreden worden aan hem verder de processen afzetten, ontruimen en handhaven van de rechtsorde toevertrouwd. Aangezien er geen Chef mobiliteit wordt geactiveerd, valt dit proces onder de COHA.

Vooraf zal de COHA de locaties bekijken waarbij hij let op:

- De aanrij route;
- De plaatsing van linies;
- De manoeuvreer- en opstelruimte voor de waterwerper;
- Het aantal etages per pand;
- De aangebrachte barricades;
- Eventuele vluchtroutes voor de krakers;
- Aanpassingen infrastructuur: opbrekingen/ nieuwe panden etc.

Opdrachten voordetachment

Het voordetachment is bedoeld ter handhaving van de openbare orde. Opdrachten zijn:

- Het voorkomen van barricades op de openbare weg of waterwegen;
- Het constateren van eventuele bewegingen aan de zijde van de krakers;
- Het verzamelen van de laatste informatie voor de ontruimingsdag.

Opdrachten Nadetachment

Het nadetachment is bedoeld ter handhaving van de openbare orde. Opdrachten zijn:

- Het voorkomen van herkraak;
- Het voorkomen dat krakers naar de cellencomplexen gaan om aangehouden medekrakers te steunen, middels bijvoorbeeld een lawaaidemonstratie.

Pelotonscommandant Mobiele Eenheid

De Pelotonscommandant ME is belast met de aansturing van zijn peloton, al dan niet via een sectie- of groepsgewijze inzet, alsmede van de eventuele overige aan hem toegevoegde ME-eenheden met als doel het behalen van de door het naast hogere niveau geformuleerde resultaten.

Bratra-Commandant ontruimingsploeg

De Bratra-commandant is belast met de aansturing van de ontruimingsploeg, die hij samenstelt op basis van het door hem te vervaardigen ontruimingsplan. In het kader van dit plan, verricht hij in samenwerking met gemeentediensten een schouw en milieu-analyse op het te ontruimen object.

Vooraf:

Voorverkenning, waarbij wordt gelet op:

- Gevaarstelling;
- Aangebrachte barricades;
- Benadering van het pand en de wijze van binnentreden;
- Manoeuvreeer- en opstelruimte voor de hoogwerker/waterwerper;
- Eventuele vluchtroutes voor de krakers.

Tijdens:

- Het toepassen van openingstechnieken en het doorzoeken van de locaties. De Bratra geeft het pand vrij en communiceert dit naar de COHA. Het pand wordt hierna feitelijk overgedragen aan de eigenaar van het pand;
- Aanhouden verdachten;
- In samenwerking met de COPS zorgdragen voor de vastlegging van feitelijke informatie en foto's van de barricades in het pand, ten behoeve van een goed dossier;
- Overdragen verdachten: zie §3.4.

Commandant Waterwerper

De waterwerper kan worden ingezet ter beëindiging van onder andere branden, sitdown acties, obstakels en ter bescherming van ME eenheden (brand, molotovcocktails, stenenregens e.d.).

Hij is belast met het zodanig inzetten van zijn waterwerper dat het beoogde resultaat wordt bereikt en stuurt de twee kanoniers aan. Inzet van de waterwerper dient via de AC (na toestemming van BM) te lopen.

Shovel en politiekraan

Naast de waterwerper is de shovel actief. De shovel kan worden ingezet voor het verwijderen van obstakels en dergelijke. Verder zal een politiekraan op afroep aanwezig zijn voor het eventueel verslepen van geparkeerde auto's.

Groepscommandant ME Hondengeleiders

Hij is belast met de aansturing van zijn groep, met als doel het behalen van de door het naast hogere niveau geformuleerde resultaten.

Commandant Aanhoudingseenheid

De aanhoudingseenheid wordt ingezet ter aanhouding van verdachten en ter vastlegging van waarnemingen teneinde strafvervolgning mogelijk te maken. Deze eenheid wordt ingezet in het kader van het optreden van de mobiele eenheid ter handhaving en herstel van de openbare orde. Hij is belast met de aansturing van zijn eenheid, al dan niet via een sectie- of groepsgewijze inzet, met als doel het behalen van het door het naast hogere niveau geformuleerde resultaat.

Mobiliteitseenheden

Het verkeerstechnisch begeleiden van diverse eenheden. Het verzorgen van dynamisch en statisch verkeerstoezicht.

Dragen zorg voor:

- Een goede begeleiding van de ME colonne;
- Verkeerstoezicht en -handhaving tijdens de ontruiming;
- Zorgdragen dat het OV en overig verkeer zo min mogelijk overlast ondervinden van de ontruimingen.

Locatiecommandanten

De locatiecommandant dient tezamen met het aan hem toegevoegde detachement alle reguliere politieke activiteiten op en rond de toegewezen locatie voor te bereiden en te (doen) uitvoeren.

Voorafgaande dienen de locatiecommandanten (bij voorkeur de buurtregisseur) de voor hem betreffende panden te bezoeken, waarbij een gesprek met de krakers wordt aangegaan om een inschatting te maken van eventuele weerstand. Tijdens dit bezoek wordt aangekondigd dat er ontruimd zal gaan worden en wordt aan de krakers de optie gegeven om direct te vertrekken of de ontruiming af te wachten met alle gevolgen van dien.

De locatiecommandant heeft, alleen indien het gaat om een civiele ontruiming, contact met de deurwaarder over het pand en zorgt dat deze op het moment van ontruiming aanwezig is. De locatiecommandant zorgt ervoor, zowel in geval van een strafrechtelijke als een civiele ontruiming, dat het personeel van de eigenaar klaar staat op het moment van ontruiming om het pand in gebruik te nemen.

De locatiecommandant vordert bij een civiele ontruiming pas na het niet voldoen aan de vordering van de deurwaarder/eigenaar. Hij vordert twee maal. Bij een strafrechtelijke ontruiming vordert de locatiecommandant ook twee maal. Dit vorderen kan geschieden vanuit het voertuig van de Chef Ordehandhaving.

2.2.4 Chef Opsporing

De Chef Opsporing (COPS) is tijdens het GBO verantwoordelijk voor een adequate centrale afhandeling van gemaakte arrestanten, het voorkomen van (grootschalige) aantasting van de rechtsorde en het (grootschalig) opsporingsonderzoek ter opheldering van beraamde of gepleegde strafbare feiten.

Opdracht commandant Recherchemaatregelen

De Commandant Recherchemaatregelen is verantwoordelijk voor het doen uitvoeren van kleinschalige opsporingsonderzoeken binnen het GBO, alsmede voor de gehele afhandeling van arrestanten binnen het GBO. Dit behelst zowel de zaaksafhandeling van de gepleegde feiten, als het logistieke proces.

2.2.5 Chef Ondersteuning

De Chef Ondersteuning (CHON) is verantwoordelijk voor het, gedurende (de voorbereiding en) de uitvoering van het GBO, ondersteunen van de gehele organisatie op het gebied van personele, materiële en administratieve processen.

Logistiek Coördinator Backoffice (Facilitymanagement)

De coördinator Backoffice Facilitymanagement stuurt het reguliere proces van de afdeling Logistiek van de Dienst Materiële Ondersteuning aan, als backoffice in het GBO.

Logistiek Coördinator Backoffice (Capaciteitsmanagement)

De coördinator Backoffice Capaciteitsmanagement stuurt het reguliere proces van het taakveld capaciteitsmanagement en bewaken & beveiligen van het Bureau Conflict- en Crisisbeheersing van de Dienst Executieve Ondersteuning aan, als backoffice in het GBO.

3 Uitvoering

3.1 Tactiek optreden

Hieronder volgt allereerst de algemene werkwijze van de ontruimingen met betrekking tot het aanrijden, de werkwijze en aanhoudingen:

Er wordt vanaf de Johan Huizingalaan vertrokken naar het eerste pand, in een "ME-colonne", begeleid door motorrijders om de stoet zo snel en veilig mogelijk naar het te ontruimen pand te begeleiden. Als het te ontruimen pand is bereikt zorgt de Mobiele Eenheid voor een veilige werkomgeving rondom het pand en de Bratra voor het betreden van dat pand. Indien de situatie in en om het pand onder controle is, worden de in het pand aangetroffen en onder controle gebrachte personen aangehouden door de Bratra en overgedragen aan rechercheurs. De arrestanten worden hierna afgevoerd door arrestantenvervoerders.

Als het ontruimde pand is opgeleverd aan de eigenaar gaat de "ME-colonne" op dezelfde manier naar het volgende pand, waar deze procedure herhaald wordt.

Indien sprake is van "inzet ter handhaving van de openbare orde" worden hiervoor de in dienst zijnde aanhoudingseenheden ingezet.

Uitgangspunt is dat het optreden doorlopend moet zijn en de eenvoudige panden met minder personeel kunnen worden ontruimd (sectie), zodat surplus aan personeel kan worden ingezet bij de moeilijke (BRATRA) ontruimingen.

3.1.1 Scenario's

Het scenario kan per pand verschillen; deze zullen tijdens de operationele staf worden besproken. In dit hoofdstuk staan de taken van de operationele eenheden beschreven met de tactiek die de commandanten hebben bedacht.

3.2 Vorderingen

3.2.1 Strafrechtelijk

Vordering

Deze vordering gebeurt in principe door de locatiewaard. De locatiewaard vordert in dit geval tweemaal.

"Hier spreekt de politie. Aan allen die zich bevinden in het perceel (zeer precies benoemen inclusief étages)....., vorder ik het perceel onmiddellijk te verlaten. Indien u dit niet doet, maakt u zich schuldig aan een strafbaar feit en zal u worden aangehouden."

De collega die de vordering uitvoert dient hiervan een proces-verbaal op te maken. Het format voor dit proces-verbaal is in de bijlage opgenomen. Bij aanhoudingen dienen de verbaalen onverwijld te worden opgenomen en zo snel mogelijk opgestuurd te worden naar de COPS.

Strafrechtelijke ontruiming 138 Sr

- Na de vordering treedt de politie binnen en houdt iedereen aan terzake art. 138 Sr.
- Indien barricades aanwezig zijn=> ook aanhouding van iedereen terzake 184, 2e zinsnede Sr.
- Indien verzet => = aanhouding van de verzetpleger terzake 180 Sr.

Strafrechtelijke ontruiming 429 sexies Sr

- Eigenaar, of politie namens eigenaar, vordert dat iedereen het pand verlaat.
- Na de vordering treedt de politie binnen en houdt iedereen aan terzake art. 429 sexies Sr. (let op: geen in verzekeringstelling mogelijk, want geen misdrijf!).
- Indien barricades aanwezig zijn => ook aanhouding van iedereen terzake 184 Sr.
- Indien verzet => aanhouding van de verzetpleger terzake 180 Sr.

Geweldsaanwending

Indien geweld gebruikt gaat worden, dient voorafgaande volgens de ambtsinstructie, eerst een vordering plaats te vinden. Deze vordering gebeurt in principe door de pelotons- cq. sectiecommandant. De commandant vordert in dit geval tweemaal.

"Hier spreekt de politie: Gehoorzaamheid aan de wet, verwijderd u (richting...), of geweld zal worden gebruikt."

3.2.2 Civiel

Deze vordering gebeurt door de deurwaarder en tevens door de COHA
De deurwaarder (of eigenaar) vordert éénmaal. Bij het niet voldoen aan de vordering vordert de politie, bij monde van de locatiecommandant, nog twee keer. Hierna treedt de politie het pand binnen.

- Indien geen barricades en geen verzet => Geen aanhoudingen.
- Indien barricades aanwezig zijn => ook aanhouding van iedereen terzake 184, 2e zinsnede Sr.
- Indien verzet => aanhouding van de verzetpleger terzake 180 Sr.

3.3 Geweldsrapportage

In de geweldsrapportage, voortvloeiend uit een optreden in groeps- of ME- verband, dient de (pelotons)commandant de namen en stamnummers van de betrokkenen die geweld hebben aangewend, vast te leggen.¹

3.4 Aanhouden verdachten en afhandeling arrestanten**3.4.1 In kraakpanden**

1. Aanhoudingen van verdachten in kraakpanden geschieden door personeel dat zich op dat moment in de panden bevindt. Het tijdstip van aanhouding gaat in op het moment dat verdachten in hun vrijheden worden beperkt.
2. Aangehouden verdachten worden ter plaatse van aanhouding overgedragen aan personeel RMA (Recherchemaatregelen).
3. De commandant Bratra vult de aanhoudingskaarten in met de informatie die hij ter plaatse van de collega's heeft gekregen.
4. De aanhoudingskaarten dienen in ieder geval te zijn voorzien van de volgende gegevens:
  - Personalía en stamnummers van aanhoudende verbalisant(en);
  - Signalement en kleding van de verdachte;
  - Redenen van aanhouding (feiten en omstandigheden) terzake welke strafbare feiten;
  - Tijdstippen;
  - Plaats van aanhouding (in pand en/of op welke verdieping);
  - Plaats van misdrijf/overtreding (indien deze afwijkt van plaats misdrijf/overtreding);
  - Omschrijving van eventuele in beslag genomen voorwerpen.

¹ Zie brief BZK 19-12-2006

5. Direct na aanhouding worden de aangehouden verdachten door het personeel RMA of arrestantenverzorging middels een polaroidcamera gefotografeerd en vervolgens met aanhoudingskaart overgebracht naar het CHB. Nadat de verdachte is aangekomen wordt deze voorgeleid aan een HOVJ en wordt de aanhouding getoetst op basis van de informatie op de aanhoudingskaart.

Bij het ontbreken van de benodigde gegevens op de aanhoudingskaart, wordt via de COPS contact opgenomen met de AC. Er wordt geen verdachte heengezonden zonder overleg met de AC.

Aanhoudingskaarten gelden in beginsel als aanhoudingsproces-verbaal, doch moeten in geval van een misdrijf gevolgd worden door een uitgebreid standaard aanhoudingsproces-verbaal. Op basis van de informatie op de aanhoudingskaart maakt het personeel RMA een proces-verbaal van aanhouding op, wat ondertekend wordt door de verbalisant. De aanhoudingskaart wordt bij dit proces-verbaal gevoegd. Bij een overtreding volstaat de aanhoudingskaart als zelfstandig proces-verbaal.

Indien het aantal arrestanten en de daaruit voorkomende werkzaamheden dit rechtvaardigen zal het personeel RMA ook de navolgende dagen beschikbaar zijn voor de afhandeling.

3.4.2 Overige situaties

1. Van elke aanhouding wordt door de verbalisant ter plaatse een volledig ingevulde aanhoudingskaart opgemaakt.
Bij NN-verdachten dient op de kaart de verdachte te worden beschreven (signalement, kleding etc.). De verbalisant vermeldt naast zijn naam en stamnummer ook de eenheid waar hij deel van uitmaakt, zodat hij/zij mobilofoonisch of telefonisch kan worden bereikt.
2. Vinden meer aanhoudingen plaats in één zaak, dan wordt van iedere verdachte een aanhoudingskaart opgemaakt en volledig ingevuld. Duidelijk moet worden aangegeven, dat deze verdachten bij elkaar horen en daarom dienen de aanhoudingskaarten bij elkaar te blijven en te worden gekenmerkt.
3. De COPS dient door de Commandant van het onderdeel waar de aanhouding heeft plaatsgevonden te worden geïnformeerd.
4. Moet men zich noodgedwongen beperken met het invullen van de gegevens op de aanhoudingskaart, dan meldt men dit aan de Commandant van het onderdeel waaronder verbalisant valt. Deze commandant neemt telefonisch contact op met COPS en informeert deze over de aanhouding zodat de toetsing met betrekking tot de rechtmatigheid van de aanhouding op de juiste gronden en volgens de juiste procedure kan plaatsvinden. De commandant blijft verantwoordelijk voor de tijdige afronding van de schriftelijke bescheiden, waaronder het aanhoudingsproces-verbaal.
5. Arrestantenvervoer wordt aangevraagd via de UCK. Het arrestantentransport van AZ maakt van iedere verdachte twee polaroidfoto's. Eén foto wordt gehecht op de aanhoudingskaart en de andere foto wordt ter beschikking gesteld van de verbalisant: dit – samen met de aanhoudingskaart – vergemakkelijkt voor de verbalisant het 'terughalen' van de redenen die tot de aanhouding hebben geleid.
6. De fouillering van een aangehouden verdachte wordt in een plastic zak gedaan; deze zak wordt voorzien van een sticker met hierop de naam van de verdachte.
7. De aangehouden verdachten worden overgebracht naar het CZO.
8. **Bij het ontbreken van de benodigde gegevens op de aanhoudingskaart, wordt via de COPS contact opgenomen met de AC. Er wordt geen verdachte heengezonden zonder overleg met de AC.**
9. Aanhoudende verbalisanten dienen het proces-verbaal van aanhouding zo spoedig mogelijk op te maken. De COPS geeft aan waar de processen-verbaal dienen te worden ingeleverd.

Het personeel RMA draagt zorg voor de verdere afhandeling van de verdachten.

4 Verzorging & middelen

4.1 Kledingvoorschriften

De briefing van de ME wordt gehouden aan de Johan Huizingalaan in de boardroom. Bij meerdere eenheden worden de briefings per eenheid in afzonderlijke ruimten gegeven. Dit wordt middels A4tjes door het gebouw bekend gemaakt aan de personeelsleden (De)Briefing

4.2 Verzorging

Aan het detachement zal een lunchpakket en indien noodzakelijk een warme maaltijd worden verstrekt. Tevens zijn een cadi en toiletvoorziening aanwezig.

4.3 Middelen

Er wordt van te voren het volgende geregeld voor opsporing:

- 50 transporthandboeien;
- Polaroidcamara's inclusief 4 dozen fotofilms;
- 50 aanhoudingspakketten;
- Celcapaciteit aan CHB.
-

Bijlagen

Procesverbaal van vordering

REGIOPOLITIE AMSTERDAM - AMSTELLAND
 DISTRICT .....
 WIJKTEAM .....
 Telefoon : 0900-8844
 Faxnummer : 020-559.....

Proces-verbaalnummer : 2010.....

PROCES-VERBAAL VAN VORDERING

Ik, verbalisant, verklaar het volgende:

Naar aanleiding van het feit dat perceel ..... is gekraakt, is door de Officier van Justitie te Amsterdam, mr. ...., toestemming gegeven tot ontruiming van de in dit perceel gelegen woning.

Ik, verbalisant, in hoedanigheid als buurtregisseur van de ....buurt en tevens lokatiecommandant van genoemd perceel, ben door of namens de eigenaar gemachtigd tot het doen van de vordering om de gekraakte woning te verlaten.

Op *dag, datum, tijd* bevond ik mij in het verbindings/commandovoertuig nabij het te ontruimen pand. Dit voertuig is voorzien van een dakmegafoon, zijnde een elektrisch geluidversterkend middel.

1e vordering:

Op *dag, datum, tijd* heb ik, verbalisant, via de dakmegafoon aan een ieder die zich in het perceel ..... bevond, gevorderd dit pand onmiddellijk te verlaten. De vordering was luid en duidelijk hoorbaar voor personen in en rondom het perceel en werd niet verstoord door andere geluiden. Na deze vordering heb ik ruimschoots gelegenheid gegeven het pand te verlaten.

Door de bewoners is *wel/geen* gehoor gegeven aan de vorderingen. Deze hebben de woning *wel/niet* verlaten. (ik zag dat niemand het pand verliet)

2^e vordering:

Op *dag, datum, uur*, is deze vordering door mij herhaald. Wederom was na de vordering ruimschoots de gelegenheid het pand te verlaten.

Door de bewoners is *wel/geen* gehoor gegeven aan de vorderingen. Deze hebben de woning *wel/niet* verlaten. (ik zag dat niemand het pand verliet)

Na de vorderingen is, onder leiding van de operationeel commandant van de ME, de ontruiming van genoemd perceel aangevangen.

In de woning zijn bij de ontruiming personen aangetroffen, die zijn aangehouden. Deze aanhoudingen zijn in aparte processen-verbaal gerelateerd.

Dit proces-verbaal is door mij op *ambtsbelofte/ambtseed* opgemaakt te Amsterdam op ..... 2010.

De .....*rang*..... van politie,

*initialen voornamen en achternaam
stamnummer*

Beleids- en tolerantiegrenzen

In deze bijlage treft u achtereenvolgens aan:

- De in het Regionale College van regiopolitie Amsterdam-Amstelland op 15 november 1999 vastgestelde beleids- en tolerantiegrenzen, geldend voor alle gemeenten in het gebied van de regio Amsterdam-Amstelland;
- De nadere beleidslijn van de Driehoek, zoals geformuleerd op 13 februari 2003 in het kader van de vredesmaatregelen omtrent de oorlog in Irak. Deze beleidslijn is later bij de herdenking van 4 mei 2004 toegepast en verder aangescherpt. Dit beleid is ook voor de huidige voorvallen van kracht;
- Een voorbeeld van een nader te overwegen tekst in de per situatie af te stemmen extra formulering.

1. Standaard Beleids- en tolerantiegrenzen (15 november 1999)

Iedere grootschalig gebeurtenis draagt een inbreuk op de openbare orde, de dagelijkse gang van zaken, in zich. In de loop van de jaren is door de Burgemeester, de Hoofdofficier van Justitie en de Hoofdcommissaris van Politie een beleid ontwikkeld ten aanzien van deze inbreuk op de openbare orde. De vertaling van dit beleid met betrekking tot het politie optreden staat bekend als "tolerantiegrenzen", in het vervolg in de draaiboeken benoemd als "standaard beleidstolerantiegrenzen". Laatstelijk is in het Regionaal College d.d. 15 november 1999 bevestigd dat deze beleids- en tolerantiegrenzen gelden voor alle gemeenten in het gebied van de regio Amsterdam-Amstelland.

Kent een gebeurtenis daarnaast specifieke aspecten betreffende het tolerantiebeleid, dan worden deze in het betreffende draaiboek aangegeven.

Algemeen openbare orde

- Bij iedere gebeurtenis dient onder alle omstandigheden de mate van inbreuk op de rechtsorde en de schade die toegebracht wordt aan het economische verkeer op het grondgebied van de regio Amsterdam-Amstelland, zorgvuldig afgewogen te worden tegen de consequenties van het optreden tegen die inbreuk.
- Afhankelijk van de aard en omvang van de gepleegde actie, kiest de politie voor een zo adequaat mogelijke reactie, waarbij nadrukkelijk de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit een rol dienen te spelen in de afweging wat als adequaat politie optreden moet worden beschouwd.
- In een democratische rechtsstaat is de vrijheid van betogen een belangrijke waarde (Artikel 9 van de Grondwet), welke vrijheid alleen onder bijzondere omstandigheden beperkt mag worden (Artikel 2 Wet op de Openbare Manifestaties).
- Deze waarde wordt erkend en daarmee wordt een inbreuk op de rechtsorde geaccepteerd, mits de belangen van anderen niet op onaanvaardbare wijze worden geschaad.
- Het vertoningsrecht moet zo goed mogelijk kunnen worden uitgeoefend.
- Het is een ervaringsgegeven dat er personen zijn die een betoging of demonstratieve bijeenkomst aangrijpen om de openbare orde te verstoren, hetgeen weer reacties van derden kan oproepen. Er dienen maatregelen getroffen te worden om op dergelijke pogingen voorbereid te zijn.
- Een goed verloop van een betoging vereist inzet van beide kanten. De wederzijdse verantwoordelijkheden dienen daarbij duidelijk te zijn afgebakend en afspraken (zoveel mogelijk schriftelijk bevestigd) op dat punt dienen bekend te zijn bij alle betrokkenen.
- Bij betogingen kunnen zich dusdanige ongeregelheden voordoen, dat de politie daadwerkelijk moet ingrijpen en daarbij gebruik moet maken van geweld.
- Voor zover deelnemers aan een betoging medeverantwoordelijkheid dragen voor het ontstaan van ongeregelheden, of zich daarvan onvoldoende distantiëren dienen zij zich bewust te zijn van de mogelijke gevolgen van hun handelen.

- Het politieoptreden moet steeds gericht zijn op het voorkomen van escalatie en wanneer nodig op het bevorderen van deëscalatie
  - In eerste instantie is het optreden gericht op algemeen preventief toezicht.
  - in tweede instantie bestaat het politie optreden daar waar sprake is van een (beginnende) demonstratieve actie, uit het leggen en onderhouden van persoonlijke contacten met de actievoerders, met als doel te trachten hen te overreden de aanwijzingen van de politie op te volgen.
  - vervolgens is het politie optreden, daar waar het gaat om een geweldloze blokkade, sit down actie, of iets dergelijks, erop gericht deze te beëindigen door middel van het wegdragen, wegduwen of wegslepen van de actievoerders.
- Wrijvingen en/of confrontaties tussen actievoerders en anderen dienen te worden voorkomen.

Algemeen justitieel

- In beginsel dienen strafbare feiten te worden opgespoord.
- De politie treedt in groter verband in principe niet op, zolang geweld tegen goederen en voorwerpen beperkt blijft tot het optreden van enkele individuen en bovendien de schade beperkt blijft.
- Tegen plundering dan wel vernielingen die volgens een systeem worden aangericht, wordt altijd opgetreden.
- Indien actievoerders misdrijven plegen is het politie optreden primair gericht op aanhouding. Bij een "te groot" aantal verdachten kan het optreden gericht worden op het doen stoppen van de misdrijven en het verwijderen van de personen uit de omgeving.
- Politie optreden vindt in ieder geval plaats bij geweldsgebruik door de actievoerders tegen personen, voertuigen, goederen en voorwerpen. Zonodig zal een selectief aanhoudingsbeleid van kracht zijn.
- Tegen geweld dat zich uit in het gooien van stenen, brandbommen, molotovcocktails en zware voorwerpen, wordt opgetreden. Het optreden dient te zijn gericht op beëindiging van het geweld en op de aanhouding van de daders.
- Tegen degene die een politie optreden tracht te beletten, belemmeren of vrijdelen, wordt opgetreden. Betreft het enkele verdachten dan is het optreden gericht op aanhouding ter zake artikel 184 Wetboek van Strafrecht. Betreft het een "te groot" aantal verdachten dan is het optreden gericht op verwijdering van personen uit de omgeving.
- Er wordt niet onmiddellijk opgetreden tegen spandoeken, vlaggen (opgehangen en/of meegevoerd), gebruik van geluidsversterkende apparatuur, pamfletten verspreiden en spreekkoren aanrichten. De algemeen commandant kan bepalen dat indien door deze activiteiten de openbare orde ter plaatse wordt verstoord of dreigt te worden verstoord, dan wel sprake is van een tekst met een grof beledigend, discriminerend of opruiend karakter, alsnog zal worden opgetreden. Het optreden is dan in eerste instantie gericht op het aanhouden van de verantwoordelijke verdachten en inbeslagname van de betreffende voorwerpen. Mocht aanhouding gelet op het aantal actievoerders niet mogelijk zijn, dan is het optreden gericht op het verwijderen en/of in beslag nemen van de betreffende voorwerpen.
- Als er niet echt sprake is van belediging, discriminatie, of opruiing, maar wel een tekst die aanleiding kan geven of heeft gegeven tot een verstoring van de openbare orde, kan dit leiden tot inbeslagneming van het betreffende voorwerp op grond van artikel 2 van de Politiewet 1993, met de verplichting het voorwerp te bewaren tot na afloop, waarna eventueel teruggave volgt.
- In geval van constatering van overtredingen is het optreden in de eerste plaats gericht op verwijdering van actievoerders ter plaatse.
- **De volgende tekst is alleen van toepassing voor de gemeente Amsterdam, Aalsmeer en Diemen;**
Indien er sprake is van het met zich voeren van voorwerpen of stoffen om de openbare orde te verstoren, waaronder tevens te verstaan het met zich voeren van materiaal geschikt voor het opwerpen van blokkades en kennelijk bestemd voor het blokkeren van ingangen of toegangswegen,

overtreding van de APV (Amsterdam; artikel 2.2. lid 2, Diemen; artikel 40 lid 2, Aalsmeer; artikel 8 lid 2), wordt tot aanhouding en inbeslagname overgegaan, indien het vermoeden bestaat dat deze personen het voornemen hebben vernielingen te plegen die in relatie staan tot de demonstratie. Het moment van optreden wordt bepaald door de algemeen commandant na overleg met het beleidscentrum.

Locatie

- Wanneer actievoerders binnen de afzetting dreigen te komen wordt hiertegen onmiddellijk opgetreden.
- Zolang de toegang tot een locatie niet daadwerkelijk gebruikt hoeft te worden of een alternatieve ingang voorhanden is, wordt aldaar tegen demonstraties of menselijke blokkades niet opgetreden.
- Indien actievoerders zich aan de hekken rondom de locatie vastketenen worden zij in principe ongemoeid gelaten.
- Indien actievoerders zich aan toegangshekken vastketenen worden zij (zo nodig bij herhaling) losgeknipt, om ze in geval van nood snel te kunnen verwijderen. Bij herhaling van het vastketenen kan zonodig tot inname van de kettingen worden overgegaan op grond van de openbare orde handhaving (Artikel 2 van de Politiewet 1993)

Route

- In principe worden demonstraties op de openbare weg ongemoeid gelaten.
- Tegen barricades wordt, door tussenkomst van de algemeen commandant, altijd opgetreden.
- Daar waar politie optreden noodzakelijk is, zeker bij een grotere groep actievoerders, zal het optreden in de eerste plaats bestaan uit het verwijderen van de betreffende barricades en in de tweede plaats of zo mogelijk gelijktijdig uit het verwijderen van de actievoerders uit de omgeving. Indien het tijdspecter dit toelaat bestaat het verwijderen in eerste instantie - na praten/waarschuwen - uit wegdragen/wegslepen van de actievoerders.

Geweld en rapportage van geweld

- In principe wordt geweld alleen aangewend als antwoord op ondervonden geweld.
- Insluitacties zijn uitsluitend toegestaan ter aanhouding van verdachten. Na insluiting dient eventueel geweld onmiddellijk te worden gestaakt.
- Het eventueel door de politie aan te wenden geweld dient te voldoen aan de eisen gesteld in:
  - de Politiewet
  - art. 8, bevoegdheid aanwenden geweld
  - art. 58,
  - art. 59,
  - art. 60,
  - de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar
  - art. 4, bevoegdheid aanwenden geweld
  - art. 5, optreden onder leiding van meerdere
  - art. 6, ME of AT
  - art. 7, gebruik vuurwapen
  - art. 8, gebruik automatisch vuurwapen
  - art. 9, scherpschutters
  - art. 11, trekken van vuurwapen
  - art. 12, waarschuwing
  - art. 13, gebruik CS traangas

- art. 14, gebruik waterwerper
- art. 15, gebruik politie surveillancehond
- art. 16, gebruik elektrische wapenstok
- art. 17, rapportage geweldsaanwending
- art. 18, rapportage geweldsaanwending onder leiding van meerdere
- art. 19, afhandeling rapportage

het besluit beheer regionale politiekorpsen (Artikelen 6, 8 en 9 van het besluit beheer regionale politiekorpsen)

Sommaties

Alvorens op enigerlei wijze geweld wordt aangewend, dient op niet mis te verstane wijze driemaal te worden gewaarschuwd en wel met de tekst: "gehoorzaamheid aan de wet, verwijdt u, of geweld zal worden gebruikt". Zoveel mogelijk dienen de sommaties tijdens de actie herhaald te worden om met name nieuwsgierigen te wijzen op de risico's die zij lopen als men zich binnen het actiegebied blijft ophouden.

2. Beleidslijn Driehoek 13 februari 2003 en 4 mei 2004.

Op 13 februari 2003 is in het kader van de vredesmaatregelen omtrent de oorlog in Irak, gelet op de geldende afspraken in de Amsterdamse driehoek, een beleidslijn vastgesteld. Deze beleidslijn is later bij de herdenking van 4 mei 2004 toegepast en verder aangescherpt. Dit beleid is ook voor de huidige situatie van kracht:

- Van toepassing zijn de standaard beleids- en tolerantiegrenzen;
- Uitdrukkelijk geldt dat er geen ordeverstoringen en/of vernielingen mogen plaatsvinden.
- Verbranding van nationale vlaggen is op zichzelf niet strafbaar. In bijzondere gevallen kan verbranding van vlaggen tot ordeverstoringen leiden. In dergelijke gevallen kan, conform het "rode vlagarrest" de vlag ingenomen worden zonder vordering. De politie houdt de vlag dan onder zich. Bij weigering kan worden opgetreden op grond van art. 184 Sr.
- Het meevoeren van spandoeken met racistische leuzen, waaronder begrepen hakenkruizen, is niet acceptabel. Wanneer dit toch geschiedt zal de politie eerst de organisatie aanspreken om dit te beëindigen en te voorkomen. Indien de organisatie hier niet in slaagt zal in geval van groepsgewijze (massale) overtredingen door de Driehoek besloten worden hoe op te treden. Hierbij wordt rekening gehouden met de kans op escalatie.
- Bij racistische leuzen door individuele personen wordt conform het hierboven vermelde uitgangspunt gehandeld;
- Tegen beledigende leuzen wordt in beginsel niet opgetreden. Teksten als: "[naam individu] moordenaar", "[naam individu/land] is terrorist", zijn bij afwezigheid van de bedoelde personen niet strafbaar. (het is een klachtdelict). Ook het meevoeren van portretten van Bin Laden of Saddam Hussein is niet strafbaar.
- Bij grootschalige racistische spreekkoren kan de demonstratie/manifestatie op last van de Burgemeester worden beëindigd;
- Tegen een niet via de formele weg aangekondigde (tegen)demonstratie zal door de Burgemeester besloten worden of en op welke wijze opgetreden wordt.
- Uitdrukkelijk geldt dat er geen blokkades op verkeerswegen/waterwegen worden toegestaan.
- In geval van verstoring van de openbare orde treedt de politie niet op dan na opdracht van/namens de Burgemeester, tenzij de veiligheid acuut in gevaar is.
- Indien er zich uitingen van vreugde voordoen naar aanleiding van de gebeurtenissen, is het standpunt dat schending van de morele norm dat men zich niet in het openbaar dient te verheugen over ernstig menselijk lijden, voldoende om te komen tot de beoordeling dat de openbare orde wordt

verstoord. Dan is niet van belang of de openbare uitingen door een kleine of een grote groep personen wordt gedaan, met veel ruchtbaarheid of met weinig, maar slechts of duidelijk is waar de betrokken personen zich over verheugen. Indien zich dergelijke gevallen voordoen is de politie gerechtigd om op te treden ter handhaving van de openbare orde, door middel van gebruikmaking van de bevoegdheden die voortvloeien uit de taakstelling van artikel 2 van de Politiewet, zoals het geven van een bevel tot verwijdering (gekoppeld aan 184 Sr) en de bevoegdheid om voorwerpen in beslag te nemen (Rode vlag arrest).

In hiervoor bedoelde gevallen kan tevens worden opgetreden op grond van twee artikelen uit de Algemene Plaatselijke Verordening:

Artikel 2.2 APV Amsterdam

"Het is verboden, op of aan de weg of in een voor het publiek toegankelijk gebouw of vaartuig deel te nemen aan een samenshooling, onnodig op te dringen, in groepsverband dan wel afzonderlijk anderen lastig te vallen, te vechten of op andere wijze de orde te verstoren."

"Degene die op of aan de weg aanwezig is bij een toeloop van het publiek aanleiding gevende gebeurtenis, dan wel zich bevindt of aanwezig is bij een samenshooling of bij enig voorval waardoor er wanordelijkheden ontstaan of dreigen te ontstaan, is verplicht op een daartoe strekkend bevel van een ambtenaar van politie direct zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen."

Indien het politieoptreden plaatsvindt onder directe leiding van de Algemeen Commandant en/of de Chef Ordehandhaving, vindt optreden niet plaats dan na hun opdracht daartoe.

- Indien zich bovenbeschreven gedragingen voordoen en deze gepaard gaan met strafbare feiten is de insteek dat er opgetreden wordt tegen de strafbare gedragingen.
- Te denken valt aan misdrijven tegen de openbare orde (opruiing 131 Sr, belediging van een groep mensen 137c Sr, aanzetten tot haat, discriminatie of geweld 137 d Sr, smaadschrift, laster, (eenvoudige) belediging 261 e.v. Sr en straatschenderij 424 Sr.

Hier wordt nogmaals benadrukt dat het optreden een a-politiek karakter dient te hebben. Ook negatieve uitingen van gevoelens tegen specifieke bevolkingsgroepen of groepen personen in Nederland zullen getoetst moeten worden op strafwaardigheid.

Graffiti

Bij het aantreffen van graffiti welke verband houdt met waar dit draaiboek zich op richt, heeft snelle verwijdering een hoge prioriteit. Eerst dient te worden beoordeeld of sprake is van een strafbaar feit, zoals belediging of opruiing. In dat geval dient de graffiti fotografisch te worden vastgelegd en eventueel op sporen te worden onderzocht. Hierna dient de graffiti zo snel mogelijk na aantreffen te worden verwijderd via de directie OOV.

3. Nadere bestuurlijke aspecten

Ten behoeve van het mogelijk optreden naar aanleiding van de (CAO-) brandweeracties is 10 november 2005 in de toen geldende beleids- en tolerantiegrenzen voor dat optreden de hieronder vermeldde extra tekst opgenomen. Dit om een extra schakel in het optreden (i.c. eerste verantwoordelijkheid bemiddeling/interventie van betreffende werkgever) in te bouwen, vooraleer de politie zelf tot actie zou overgaan. Deze tekst is hier als voorbeeld opgenomen, vanwege een mogelijk gelijksoortige situatie in de toekomst.

"Door de burgemeester van Amsterdam is aan de Korpsleiding van de Regionale Brandweer opgedragen dat zij alles in het werk stelt om alle brandweerwerkzaamheden uit te laten voeren en dat afwijkingen zo nodig (o.a. tuchtrechtelijk) worden aangepakt.

Indien er zich conflicten op straat voordoen wordt de Korpsleiding van de Regionale Brandweer geacht te (laten) interveniëren om de vrede en tolerantie te helpen bewaren."

Relevante wetsartikelen

Artikelen Wetboek Van Strafrecht

Art. 137c Sr

1. Hij die zich in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, opzettelijk beledigend uitlaat over een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.
2. Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer vereëdigde personen wordt gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie opgelegd.

Art. 137d Sr

1. Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, aanzet tot haat tegen of discriminatie van mensen of gewelddadig optreden tegen persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.
2. Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen wordt gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie opgelegd.

Art. 137e Sr

1. Hij die, anders dan ten behoeve van zakelijke berichtgeving:
  - 1°. een uitlating openbaar maakt die, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, voor een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap beledigend is, of aanzet tot haat tegen of discriminatie van mensen of gewelddadig optreden tegen persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap;
  - 2°. een voorwerp waarin, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, zulk een uitlating is vervat, aan iemand, anders dan op diens verzoek, doet toekomen, dan wel verspreidt of ter openbaarmaking van die uitlating of verspreiding in voorraad heeft;wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.
2. Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen wordt gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie opgelegd.
3. Indien de schuldige een van de strafbare feiten, omschreven in dit artikel, in zijn beroep begaat en er, tijdens het plegen van het feit, nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens een van deze misdrijven onherroepelijk is geworden, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden onziet.

Art. 137f Sr

Hij die deelneemt of geldelijke of andere stoffelijke steun verleent aan activiteiten gericht op discriminatie van mensen wegens hun ras, hun godsdienst, hun levensovertuiging, hun geslacht, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 138 Sr:

- 1) Hij die in de woning of het besloten lokaal of erf, bij een ander in gebruik, wederrechtelijk binnendringt of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van of vanwege de rechthebbende aanstonds verwijdert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.
- 2) Hij die zich de toegang heeft verschaft door middel van braak of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum, of die, zonder voorkennis van de rechthebbende en anders dan ten gevolge van vergissing binnengekomen, aldaar wordt aangetroffen in de voor de nachtrust bestemde tijd, wordt geacht te zijn binnengedrongen.
- 3) Indien hij bedreigingen uit of zich bedient van middelen geschikt om vrees aan te jagen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.
- 4) De in het eerste en derde lid bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien twee of meer verenigde personen het misdrijf plegen.

Artikel 138a Sr:

- 1) Hij die in een woning of gebouw, waarvan het gebruik door de rechthebbende is beëindigd, wederrechtelijk binnendringt of wederrechtelijk aldaar vertoeft, wordt, als schuldig aan kraken, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.
- 2) Indien hij bedreigingen uit of zich bedient van middelen geschikt om vrees aan te jagen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.
- 3) De in het eerste en tweede lid bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien twee of meer verenigde personen het misdrijf plegen.

Artikel 551a Sv:

In geval van verdenking van een misdrijf als omschreven in de artikelen 138, 138a en 139 van het Wetboek van Strafrecht kan iedere opsporings-ambtenaar de desbetreffende plaats betreden. Zij zijn bevoegd alle personen die daar wederrechtelijk vertoeven, alsmede alle voorwerpen die daar ter plaatse worden aangetroffen, te verwijderen of te doen verwijderen.

Art. 141 Sr

1. Zij die openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen of goederen, worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vierde categorie.
2. De schuldige wordt gestraft:
  - 1°. met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie, indien hij opzettelijk goederen vernielt of indien het door hem gepleegde geweld enig lichamelijk letsel ten gevolge heeft;
  - 2°. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien dat geweld zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft;
  - 3°. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien dat geweld de dood ten gevolge heeft.
3. Artikel ~~81~~ blijft buiten toepassing.

Art. 143 Sr

Hij die door geweld of bedreiging met geweld een geoorloofde openbare vergadering of betoging verhindert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen maanden of geldboete van de derde categorie.

Art. 144 Sr

Hij die door het verwekken van wanorde of het maken van gedruis een geoorloofde openbare vergadering opzettelijk stoort, of door het verwekken van wanorde een geoorloofde betoging opzettelijk stoort, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee weken of geldboete van de tweede categorie.

Art. 145 Sr

Hij die door geweld of bedreiging met geweld hetzij een geoorloofde openbare samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, hetzij een geoorloofde godsdienstige of levensbeschouwelijke plechtigheid of lijkplechtigheid verhindert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Art. 146 Sr

Hij die door het verwekken van wanorde of het maken van gedruis hetzij een geoorloofde openbare samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, hetzij een geoorloofde godsdienstige of levensbeschouwelijke plechtigheid of lijkplechtigheid opzettelijk stoort, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

Art. 180 Sr

Hij die zich met geweld of bedreiging met geweld verzet tegen een ambtenaar werkzaam in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening, of tegen personen die hem daarbij krachtens wettelijke verplichting of op zijn verzoek bijstand verlenen, wordt als schuldig aan wederspanning gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Art. 184 Sr

1. Hij die opzettelijk niet voldoet aan een bevel of een vordering, krachtens wettelijk voorschrift gedaan door een ambtenaar met de uitoefening van enig toezicht belast of door een ambtenaar belast met of bevoegd verklaard tot het opsporen of onderzoeken van strafbare feiten, alsmede hij die opzettelijk enige handeling, door een van die ambtenaren ondernomen ter uitvoering van enig wettelijk voorschrift, belet, belemmert of verijdelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.
2. Met de in het eerste gedeelte van het vorige lid bedoelde ambtenaar wordt gelijkgesteld ieder die, krachtens wettelijk voorschrift, voortdurend of tijdelijk met enige openbare dienst is belast.
3. Met een vordering of handeling als bedoeld in het eerste lid wordt gelijkgesteld een vordering of handeling van de schipper of gezagvoerder van een luchtvaartuig die een bevoegdheid uitoefent of een verplichting vervult, welke hem als zodanig is toegekend of opgelegd bij een bepaling van het Wetboek van Strafvordering. Onder schipper wordt begrepen hij die het hoogste gezag uitoefent op een overeenkomstig artikel 136a, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering aangewezen installatie.
4. Indien tijdens het plegen van het misdrijf nog geen twee jaren zijn verlopen sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijk misdrijf onherroepelijk is geworden, kan de gevangenisstraf met eenderde worden verhoogd.

Art. 186 Sr

Hij die opzettelijk bij gelegenheid van een volksoploop zich niet onmiddellijk verwijdert na het derde door of vanwege het bevoegd gezag gegeven bevel, wordt, als schuldig aan deelneming aan samenscholing, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Art. 285 Sr

1. Bedreiging met openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen of goederen, met geweld tegen een internationaal beschermd persoon of diens beschermde goederen, met enig misdrijf waardoor gevaar voor de algemene veiligheid van personen of goederen of gemeen gevaar voor de verlening van diensten ontstaat, met verkrachting, met feitelijke aanranding van de eerbearheid, met enig misdrijf tegen

het leven gericht, met gijzeling, met zware mishandeling of met brandstichting, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien deze bedreiging schriftelijk en onder een bepaalde voorwaarde geschiedt, wordt ze gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Bedreiging met een terroristisch misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Art. 300 Sr

1. Mishandeling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

4. Met mishandeling wordt gelijkgesteld opzettelijke benadeling van de gezondheid.

5. Poging tot dit misdrijf is niet strafbaar.

Art. 350 Sr

1. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Gelijke straf wordt toegepast op hem die opzettelijk en wederrechtelijk een dier dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, doodt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt.

Art. 461 Sr

Hij die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zich op eens anders grond waarvan de toegang op een voor hem blijkbaar wijze door de rechthebbende is verboden, bevindt of daar vee laat lopen, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikelen Algemene Plaatselijke Verordening

Art. 2.1.1 APV

Het is verboden, op of aan de weg of in een voor het publiek toegankelijk gebouw of vaartuig deel te nemen aan een samenshooling, onnodig op te dringen, in groepsverband dan wel afzonderlijk anderen lastig te vallen, te vechten of op andere wijze de orde te verstoren.

Art 2.1.2 APV

Het is verboden, op of aan de openbare weg of in een voor publiek toegankelijke inrichting een stof of voorwerp bij zich te hebben waarvan op grond van de omstandigheden aannemelijk is dat die stof of dat voorwerp is meegebracht dan wel aanwezig is om de orde te verstoren, schade aan zaken dan wel letsel aan personen toe te brengen.

Art 2.1.4 APV

Degene die op of aan de weg aanwezig is bij een tot toeloop van het publiek aanleiding gevende gebeurtenis, dan wel zich bevindt in of aanwezig is bij een samenshooling of bij enig voorval waardoor er wanordelikheden ontstaan of dreigen te ontstaan, is verplicht op een daartoe strekkend bevel van een ambtenaar van Politie direct zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.

Artikelen Wet Openbare Manifestaties

Artikel 2

De bij of krachtens de bepalingen uit deze paragraaf aan overheidsorganen gegeven bevoegdheden tot beperking van het recht tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging en het recht tot vergadering en betoging, kunnen slechts worden aangewend ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Artikel 6

De burgemeester kan tijdens een samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, vergadering of betoging aanwijzingen geven, die degenen die deze houden of daaraan deelnemen in acht moeten nemen.

Artikel 7

De burgemeester kan aan degenen die een samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, vergadering of betoging houden of daaraan deelnemen opdracht geven deze terstond te beëindigen en uiteen te gaan, indien:

- a. de vereiste kennisgeving niet is gedaan, of een verbod is gegeven;
- b. in strijd wordt gehandeld met een voorschrift, beperking of aanwijzing;
- c. een van de in artikel 2 genoemde belangen dat vordert.

Artikel 11

1. Met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft:
  - a. het houden van of deelnemen aan een samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, vergadering of betoging waarvoor de vereiste kennisgeving niet is gedaan of waarvoor een verbod is gegeven;
  - b. handelen in strijd met een voorschrift of beperking als bedoeld in artikel 5, eerste lid, met een aanwijzing als bedoeld in artikel 6 en artikel 9, tweede lid, of met een opdracht als bedoeld in artikel 7, artikel 8, eerste lid, en artikel 9, derde lid.
2. De feiten zijn overtredingen.

Aanvullende beleidslijnen (concept)

De aanvullende beleidslijnen dienen vooraf en per optreden afgestemd te worden met het Bestuur. Zij worden zonnodig in overleg met het Bestuur aangepast.

Optreden 24 november 2007

De standaard beleids- en tolerantiegrenzen zijn van toepassing. (zie hiervoor onder 1 en 2 hierboven). Specifiek voor het optreden naar aanleiding van deze beide demonstraties zijn de volgende uitgangspunten voorbereid in de Algemene Staf.

1. Beide demonstraties gaan door: de NVB op vaste locatie.
2. De NVB-demonstranten worden beschermd tegen eventuele 'opruimende' derden, en andersom.
3. De demonstranten van de ene partij mogen niet in de nabijheid van de andere demonstratie komen, in verband met gevaar voor openbare ordeverstoringen. Ook mogelijk andere partijen kunnen op afstand van de demonstratie(s) worden gehouden.
4. Tegen kleine groepen Comité NVB-nee-demonstranten die buiten De Dam gaan demonstreren en waarvan de verwachting is dat zij de NVB-demonstratie zullen opzoeken, zal de politie optreden op grond van het samscholingsverbod of andere titels.

5. Mocht het gehanteerde handhavingsbeleid te kort schieten en er tóch (ernstige) openbare ordeverstoringen plaatsvinden door confrontaties tussen de NVB en andere groep(en), dan geeft de burgemeester een bevel op grond van artikel 175 eerste lid Gemeentewet. Dit bevel is gericht op personen die bij de politie ambtshalve bekend zijn als 'aanhanger' van die andere groep(en), die zich manifesteren als aanhanger van zo'n groep of waarvan anderszins door kleding, uitrusting, gedragingen (meevoeren van verf of andere middelen om mee te gooien) of uit andere informatie duidelijk is dat zij aanhanger van zo'n groep zijn. Het is hen niet toegestaan zich in de nabijheid van de demonstratie te op te houden met het kennelijke doel de openbare orde te verstoren of daartoe aan te zetten. Dit bevel geldt tevens voor aanhangers van de NVB en andere groepen en zelfs individuen die de orde verstoren.
6. De politie zal 'gefaseerd' optreden: zij zal eerst de demonstranten aanspreken op hun gedrag, dan wijzen op de voorwaarden waaronder de demonstraties zijn toegestaan, vervolgens overreden hun gedragingen te staken/de omgeving te verlaten, en dan pas de demonstranten staande houden of aanhouden. Ontbinden van een demonstratie gebeurt na overleg met en op last van de burgemeester.
7. Mochten andere partijen de demonstratielocatie van de NVB (massaal) blokkeren, dan wordt niet eerder opgetreden dan in overleg met de Algemeen Commandant.
8. Bij (grootschalige) confrontaties tussen de NVB, Comité NVB-nee en/of andere partijen of dreigingen daarvan en waarbij de veiligheid van demonstranten en/of omstanders in het geding is, kan in een uiterst geval aan de burgemeester worden voorgelegd de demonstratie van de NVB en/of de Comité NVB-nee en/of andere partijen te ontbinden.
9. Tegen symbolen die de NVB op spandoeken, kleding, gelaat of anderszins meevoert, wordt niet eerder opgetreden dan na overleg met de ambtelijke driehoek. Hakenkruizen en Keltische kruizen zijn altijd strafbaar; daar wordt direct tegen opgetreden.
10. Gelet op de ongeregeldeheden die ontstonden na de laatste 'rechts – links'-demonstraties én de buurt waarin deze plaatsvindt, is de driehoek tijdens de demonstraties ambtelijk vertegenwoordigd in de UCK.

**Optreden 3 november 2007 (Demonstratie Respect voor Dieren) en
optreden 30 november 2007 (Landelijke studentendemonstratie
Museumplein)**

Op grond van artikel 5 van de WOM stelt de burgemeester de volgende voorwaarden:

1. De demonstranten mogen zich niet onnodig opdringen, in groepsverband of afzonderlijk anderen lastigvallen, vechten of op andere wijze de orde verstoren.
2. In de nabijheid van de demonstratie van het LAKS mogen geen groepen (die er kennelijk op uit zijn de demonstratie of de orde te verstoren) samenscholen, zich onnodig opdringen, in groepsverband of afzonderlijk anderen lastigvallen, vechten of op andere wijze de orde verstoren (en vice versa).
3. De demonstranten mogen geen stoffen of voorwerpen bij zich hebben waarvan aannemelijk is dat deze zijn meegebracht of aanwezig zijn om de orde te verstoren, schade aan zaken of letsel aan personen toe te brengen.

Als niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, zal worden opgetreden op grond van artikel 11 lid 1 onder b van de WOM.